

Vergaderjaar 2015–2016

23 987

Uitbreiding van de Europese Unie

Nr. 157

VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK

Vastgesteld 30 mei 2016

Een delegatie van de vaste commissies voor Europese Zaken en voor Veiligheid en Justitie heeft van 25 tot en met 29 februari 2016 een werkbezoek gebracht aan Griekenland en Macedonië. De delegatie bestond uit acht leden der Kamer: de heren Azmani (delegatieleider; VVD), Potters (VVD), Omtzigt (CDA), Verhoeven (D66) en Voordewind (CU) en de dames Maij (PvdA), Kuiken (PvdA) en Gesthuizen (SP). De leden Potters, Omtzigt en Voordewind namen tot Thessaloniki deel aan het programma van het werkbezoek. De griffier van de delegatie was de heer Van Haaster.

Het werkbezoek stond in het teken van de thema's EU-uitbreiding en migratie. Ten aanzien van migratie had het werkbezoek ten doel om meer inzicht te verkrijgen in de praktische uitwerking van Europees migratiebeleid en van de maatregelen en uitdagingen ter plaatse om de migratiecrisis te beteugelen. Met betrekking tot EU-uitbreiding heeft de delegatie zich een beeld gevormd van de stand van zaken in Macedonië, dat als kandidaat-lidstaat van de Europese Unie sinds 2009 een hervormingsagenda uitvoert om aan de Europese standaarden op het gebied van rechtsstaat, mensenrechten en goed bestuur te voldoen, maar sinds 2015 hier steeds verder van verwijderd raakt. In verband met het toetredingsperspectief van Macedonië heeft de delegatie zowel in Athene als Skopje ook gesproken over het bilaterale naamdispuut, dat een goede verstandhouding tussen Griekenland en Macedonië momenteel belemmert.

Tijdens het werkbezoek werd de delegatie begeleid door de Nederlandse ambassadeurs in Athene en Skopje, respectievelijk de heren Veldkamp en Plomp. De delegatie is hen en hun medewerkers zeer erkentelijk voor de professionele en plezierige ondersteuning, die heeft bijgedragen aan een kwalitatief hoogstaand en succesvol werkbezoek. Eveneens is de delegatie veel dank verschuldigd aan de gesprekspartners in Griekenland en Macedonië die zich van harte bereid verklaarden om de delegatie te ontvangen en van informatie te dienen.

De delegatie kijkt terug op een indrukwekkend werkbezoek dat een helder beeld heeft gegeven van de Europese uitdagingen om de vluchtelingen-

crisis op te lossen alsmede van de stand van zaken in relatie tot het EU-kandidaat-lidmaatschap van Macedonië.

De delegatie brengt langs de lijnen van het programma als volgt inhoudelijk verslag uit over het werkbezoek.

Donderdag 25 februari 2016

Na aankomst in Athene werd de delegatie ontvangen door Nederlands **ambassadeur Caspar Veldkamp** en de ambasadestaf voor een inhoudelijke briefing over de context van het werkbezoek en de politieke actualiteiten in Griekenland. Aansluitend volgde een ontvangst en gedachtewisseling met verscheidene internationale gasten, onder wie vertegenwoordigers van de Europese Commissie, FRONTEX, UNHCR, IOM en enkele buitenlandse diplomaten. Het migratiethema werd door de aan het gesprek deelnemende organisaties vanuit verschillende perspectieven belicht.

Vrijdag 26 februari 2016

In de ochtend bracht de delegatie een bezoek aan het Griekse parlement. In de monumentale Senaathal vergaderde zij met de commissies voor Europese Zaken en Openbaar Bestuur, Openbare Orde en Justitie onder co-voorzitterschap van de heren **Tasos Kourakis** en **Antonis Syrigos** over de verschillende aspecten van het thema migratie, waaronder de voorbereiding en indienststelling van de zogeheten hotspots, en over de mogelijke toetreding van Macedonië tot de Europese Unie. Daarna sprak zij met de heer **Gerasimos Balaouras**, voorzitter van de commissie voor Economische Zaken. Dit gesprek spitste zich toe op de actuele financiële situatie in de Eurozone en de positie van Griekenland daarbinnen.

Tussen de middag bezocht de delegatie de Akropolis, alwaar zij werd rondgeleid door de heer **Winfred van de Put**, directeur van het Nederlands Instituut in Athene (NIA). Het NIA is een interuniversitair wetenschappelijk instituut, dat onderwijs en onderzoeksprojecten in samenwerking met universiteiten en onderzoekscentra in Nederland en Griekenland organiseert en faciliteert.

Vervolgens verplaatste de delegatie zich naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor een gesprek met de co-Minister voor Openbare Orde en Burgerbescherming, de heer **Nikolaos Toskas**. In dit gesprek werd het accent gelegd op het registratieproces van vluchtelingen en de openbare ordeaspecten van migratie.

Aan het einde van de middag vloog de delegatie vanaf de luchthaven van Athene naar Lesbos, het Griekse eiland dat de grootste instroom van vluchtelingen heeft ontvangen in 2015. Circa 90% van de algehele instroom vanuit Turkije kwam via Lesbos de EU binnen. Vorig jaar ontving het eiland rond de 700.000 migranten op doorreis, op een bevolking van 60.000 inwoners.

Na een kort beleefdheidsgesprek met de burgemeester van Lesbos, de heer **Spyros Galinos**, volgde een ontmoeting met de plaatselijke autoriteiten op Lesbos. De delegatie stelde zich op de hoogte van de actuele ontwikkelingen ten aanzien van de migratie en de rol en het beleid van de lokale autoriteiten om deze situatie in goede banen te leiden.

Zaterdag 27 februari 2016

De delegatie bracht op deze dag een veldbezoek aan de zogeheten «hotspots», registratie- en identificatiecentra voor vluchtelingen, op Lesbos en Chios.

Op Lesbos werd zowel de hotspot «Moria» als de opvanglocatie «Karatepe» bezocht. Deze hotspot was een van de eerste waarvan de infrastructuur was afgebouwd, naar aanleiding van het besluit van de Europese Raad om hotspots in Italië en Griekenland in te richten. Moria is een integrale hotspot, waar capaciteit is voor registratie, screening en detentie (in verband met terugkeer) van aangelande vluchtelingen. Opvang vindt plaats in kamp Karatepe, dat door de gemeente wordt gerund. Op beide locaties sprak de delegatie met lokale autoriteiten, vertegenwoordigers van non-gouvernementele organisaties en experts van UNHCR en Europese diensten zoals FRONTEX en het Europese Asielondersteuningsbureau (EASO). Ook raakte de delegatie in gesprek met vluchtelingen ter plaatse in Moria en Karatepe. Aan de hand van dit bezoek heeft de delegatie meer inzicht gekregen in het proces van registratie en identificatie van aan land gekomen vluchtelingen.

Na een bootreis over de Egeïsche Zee langs de Turkse kust bereikte de delegatie het eiland Chios, dat na Lesbos de grootste instroom van vluchtelingen ontvangt. Sinds januari 2016 is het **Nederlandse Border Security Team (BST) onder leiding van majoor Jos Klappe** in het kader van FRONTEX werkzaam op Chios. Het BST draagt bij aan de registratie- en identificatieprocedures die op het eiland plaatsvinden en assisteert de Griekse kustwacht bij patrouilles langs de kust met twee FRISC-patrouilleboten («Fast Raiding Interception Special forces Craft»). Het BST omvat een team van 44 personen en bestaat uit personeel van de Koninklijke Marechaussee, de Koninklijke Marine, medewerkers van de Zeehavenpolitie en tolken van de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Tevens heeft het BST de Griekse autoriteiten geadviseerd bij de bouw en inrichting van de nieuwe hotspot «Vial». De delegatie bracht een bezoek aan dit centrum, alsook aan het UNHCR-opvangkamp «Souda», waar ruim 1.000 tijdelijke opvangplekken zijn ingericht. Voorafgaande aan dit veldbezoek werd de delegatie door het BST gebriefd over de actuele situatie en de werkzaamheden van deze Nederlandse missie.

De delegatie heeft veel waardering voor de inzet en resultaten van het Nederlandse team op Chios om de Griekse kustwacht te ondersteunen en de identificatie en registratie van aangelande vluchtelingen te coördineren. In een informele ontmoeting met leden van het BST op Chios uitte de delegatieleider **woorden van dank en erkentelijkheid voor de Nederlanders die in de BST-missie participeren**. Langs deze weg hecht de delegatie eraan om deze dankwoorden andermaal te onderstrepen.

Zondag 28 februari 2016

De delegatie vloog vanaf de luchthaven van Chios naar Thessaloniki, waar een bus de delegatie vervolgens naar Noord-Griekenland vervoerde. Vlak voor de grens met Macedonië bezocht de delegatie twee vluchtelingenkampen: het eerste bevond zich op 14 kilometer afstand van de grens rondom een tankstation bij het dorpje Polykastro. Dit noodopvangkamp is opgezet door UNHCR, waar onder meer Artsen zonder Grenzen hulp verleent aan vluchtelingen. Even verderop, pal aan de grensovergang met Macedonië, bevindt zich het vluchtelingenkamp Idomeni. Enkele dagen voor het werkbezoek hadden de Macedonische autoriteiten de volledige afsluiting van de grensovergang voor vluchtelingen gelast. De groep

vluchtelingen in het kamp Idomeni, in afwachting van doorreis naar Macedonië, was ondertussen aangegroeid tot ruim 7.000 personen.

In beide kampen sprak de delegatie met de Griekse politie, met medewerkers van FRONTEX, met vertegenwoordigers van non-gouvernementele organisaties als Artsen zonder Grenzen en Praksis, evenals met enkele vluchtelingen.

De delegatie vervolgde haar reis naar Macedonië. Na passage van de grensovergang en afhandeling van de douaneformaliteiten werd de delegatie welkom geheten door de **Nederlandse ambassadeur in Macedonië, de heer Wouter Plomp**. Onder zijn begeleiding en van zijn staf bezocht de delegatie vervolgens het vluchtelingenkamp aan de Macedonische zijde van de grens, bij de plaats Gevgelija. Hier sprak zij met de Macedonische politie, UNHCR, het Rode Kruis en andere gouvernementele organisaties en met een aantal vluchtelingen.

Per bus reisde de delegatie hierna naar Skopje. In de bus werd de delegatie door de ambassadeur gebriefd over de politieke actualiteiten in Macedonië in de context van het programma van het werkbezoek in Skopje.

In Skopje volgde een kort beleefdheidsgesprek met hoogambtelijke vertegenwoordigers van het Macedonische Ministerie van Buitenlandse Zaken.

's Avonds was de delegatie te gast in de residentie van de Nederlandse ambassadeur voor een receptie ter gelegenheid van het werkbezoek. Bij deze gelegenheid sprak de delegatie met verscheidene vertegenwoordigers van non-gouvernementele organisaties, het maatschappelijk middenveld en de internationale gemeenschap in Skopje. Behalve het migratiebeleid waren ook de rechtsstaat en grondrechten waaronder persvrijheid in Macedonië, alsmede de politieke crisis waarin het land zich bevindt, onderwerp van gesprek.

Maandag 29 februari 2016

De laatste dag van het werkbezoek startte met een gesprek in het Macedonische parlement met de commissie voor Europese Zaken onder voorzitterschap van mevrouw **Ermira Mehmeti**. De delegatie wisselde met de Macedonische parlementsleden van gedachten over onder andere migratiebeleid, de politieke actualiteit en de hervormingen in het licht van de Macedonische kandidatuur voor lidmaatschap van de Europese Unie. Aansluitend had de delegatie een ontmoeting met de Voorzitter van het Macedonische parlement, de heer **Trajko Veljanoski**.

In het tweede deel van de ochtend voerde de delegatie achtereenvolgens gesprekken met twee Macedonische bewindspersonen, namelijk de vice-premier voor Europese Zaken, de heer **Fatmir Besimi**, en de Minister van Binnenlandse Zaken, de heer **Oliver Spasovski**. In deze gesprekken kwamen de migratiecrisis en het Macedonische perspectief nadrukkelijk aan de orde.

Na een afsluitend gesprek met de Nederlandse ambassadeur en zijn staf kwam het bezoek aan Skopje, en daarmee het werkbezoek als geheel, ten einde en aanvaardde de delegatie de terugreis naar Nederland.

De delegatieleider,
Azmani

De delegatiegriffier,
Van Haaster